

რეგიონული განვითარების პოლიტიკა და დეცენტრალიზაცია

პოლიტიკის დოკუმენტის რევიზია

2016

რეგიონული განვითარების პოლიტიკა და დეცენტრალიზაცია

პოლიტიკის დოკუმენტის რეზიუმე

ავტორი: ნინო ხუხუა

აღმოსავლეთ პარტნიორობის სამოქალაქო საზოგადოების ფორუმის საქართველოს ეროვნული პლატფორმა არის საქართველოში რეგისტრირებული ადგილობრივი და საერთაშორისო არაკომერციული იურიდიული პირების გაერთიანება, რომლებიც მიზნად ისახავენ აღმოსავლეთ პარტნიორობის პრალის, ვარშავისა და ვილნიუსის სამიტების ერთობლივი დეკლარაციებითა და ევროპის სამეზობლო პოლიტიკის ევროკავშირ-საქართველოს ასოცირების შესახებ შეთანხმებით და სხვა ერთობლივი ღონისძიებებით განსაზღვრული მიზნების განხორციელების ხელშეწყობას.

Eastern Partnership Civil Society Forum Georgian National Platform is an association of local and international non-commercial legal entities registered in Georgia, aiming to promote and implement the goals set by the Joint Declarations of the Prague, Warsaw and Vilnius Eastern Partnership Summits and the EU-Georgia Association Agreement of European Neighborhood Policy and other joint events.

ავტორი: ნინო ხუხუა

რედაქტორი: თეა ბარამაშვილი

© აღმოსავლეთ პარტნიორობის სამოქალაქო საზოგადოების ფორუმის საქართველოს ეროვნული პლატფორმა

დღეს საქართველოში მოქალაქეთა ჩართულობა ადგილობრივი თვითმმართველობის საქმიანობაში ერთ-ერთი აქტუალური საკითხია. თვითმმართველობის რეფორმის პროცესში მას მნიშვნელოვანი ადგილი უკავია. განსაკუთრებით აღსანიშნავია ადგილობრივი თვითმმართველობის კოდექსის XI თავი, კერძოდ, მოქალაქეთა ჩართულობის ახალი მექანიზმი – დასახლების საერთო კრების ორგანიზება¹, რომლის პრაქტიკაში იმპლემენტირების საკითხი ჯერაც დღის წესრიგშია.

საქართველოში ჯერ კიდევ სუსტია რეგიონების დონეზე მოსახლეობის ადგილობრივი თვითმმართველობის განხორციელებაში მონაწილეობა, კოდექსით ადგილობრივი თვითმმართველობის განხორციელებაში მოქალაქეთა მონაწილეობის საკითხები არასაკმარისად არის რეგულირებული, აგრეთვე ცალკეული ნორმები დაბეჭდილ/თემებში/სოფლებში არსებული რეალობიდან გამომდინარე, გამართვასა და დაზუსტებას მოითხოვს.

არსებული სამართლებრივი ბაზის განახლება და მასში მოქალაქეთა ჩართულობის მექანიზმების განსაზღვრა ნათლად მიუთითებს სახელმწიფოს მზადყოფნას, გაააქტიუროს საზოგადოება და დაარწმუნოს ადგილობრივი თვითმმართველობის დონეზე მოქალაქეთა ჩართულობის მნიშვნელობაში. დემოკრატიის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი პრინციპი ადგილობრივი თვითმმართველობის დონეზე გადანყვეტილების მიღების პროცესში მოქალაქეთა ჩართულობაა. მოქალაქეთა ჩართულობა არ არის აბსტრაქტული საკითხი და სწორედ, რომ მოქალაქეთა კონსტრუქციული ჩართულობა ადგილობრივ ხელისუფლებასა და სამოქალაქო ჯგუფებს შორის პარტნიორობის მაღალი ხარისხის შემთხვევაში მიიღწევა. რეგიონული განვითარების სისტემა უნდა ეყრდნობოდეს დეცენტრალიზებული მმართველობის პრინციპებს. რეალური თვითმმართველობის ჩამოყალიბება განაპირობებს რეგიონების დემოკრატიული განვითარების პროცესის წარმატებას და შესაბამისად, ქვეყნის მასშტაბით დემოკრატიული ღირებულებების დამკვიდრებასა და განვითარებას.

კანონში არსებული ჩანაწერი არსებითად სცდება თემებსა თუ სოფლებში დღეს არსებულ რეალობას. ნიჰილისტური დამოკიდებულება არსებობს მოქალაქეთა ჩართულობის ახალი მექანიზმის მიმართ არა მარტო თემის/სოფლის მოსახლეობაში, ვისაც უშუალოდ ეხება ეს ცვლილება, არამედ თავად მუნიციპალიტეტების წარმომადგენლებში. უმჯობესია მსგავსი მექანიზმების დანერგვას წინ უძღოდეს არსებული მდგომარეობის სიღრმისეული შესწავლა/ანალიზი და ამის შემდეგ იქნება შემუშავებული მექანიზმები სწორი და ეფექტური.

¹ საერთო კრება არის სოფლის/დაბის/ქალაქის მოსახლეობის თვითორგანიზაციისა და ადგილობრივი თვითმმართველობის განხორციელებაში მოქალაქეთა მონაწილეობის ფორმა, რომელიც უზრუნველყოფს შესაბამის დასახლებაში რეგისტრირებული ამომრჩევლის ქმედით ჩართულობას.

თვითმმართველობის საქმიანობაში ადგილობრივი მოსახლეობის მონაწილეობის დონის გაზრდისა და ადგილობრივისაკითხების გონივრულ დროში გადაწყვეტისთვის აუცილებელია, ქვეყანაში დაიწყოს საკანონმდებლო ბაზის მომზადება იმგვარად, რომ მოხდეს არსებული მოქალაქეთა ჩართულობის მექანიზმების დახვეწა და რეალობასთან შესაბამისობა, მოხდეს დეცენტრალიზაცია, რაც გამოიწვევს საბიუჯეტო დამოუკიდებლობასა და მდგრადობას, ასევე ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოების გაძლიერებას.

მაშინ, როდესაც საქართველომ ხელი მოაწერა ასოცირების შეთანხმებას, სადაც სწორედ ერთ-ერთ მთავარ საკითხად ადგილობრივი თვითმმართველობების გაძიერება და ადგილობრივ დონეზე გადაწყვეტილების მიღების პროცესში მოსახლეობის ჩართვა სახელდება, დღეს მოქალაქეთა ჩართულობისა და თვითმმართველობის დონეზე ეფექტური მონაწილეობის პრობლემა აღარ უნდა იდგეს კითხვის ნიშნის ქვეშ.

მოცემული ნაშრომის მიზანი იყო, გვეჩვენებინა მოქალაქეთა ჩართულობის კუთხით დღეს არსებული მდგომარობა და პრობლემების მოგვარების გზები. ევროპის სხვადასხვა ქვეყნები მნიშვნელოვან ყურადღებას უთმობენ მოქალაქეთა გააქტიურებასა და მათი როლის გაზრდას ადგილობრივ დონეზე გადაწყვეტილების მიღების პროცესში. ბოლო წლების განმავლობაში, ევროპის სხვადასხვა ქვეყანაში შეიქმნა მოქალაქეთა ჩართულობის ახალი ფორმები/ინსტრუმენტები, როგორცაა მოქალაქის პანელები (**citizens panel**), მოქალაქეთა კომიტეტები (**citizens committee**)/ გაერთიანებები, რომელიც მოქალაქეთა გააქტიურებას ემსახურება.

საქართველოში რეგიონულ დონეზე მოქალაქეთა ჩართულობის გაზრდისთვის მხოლოდ საკანონმდებლო დონეზე მიღებული ცვლილებები არ არის საკმარისი. მას თან უნდა ახლდეს მისი პრაქტიკაში იმპლემენტირების ეფექტური მექანიზმები, რომელიც უნდა ემსახურებოდეს იმ საერთო მიზანს, რასაც რეგიონის გაძლიერება და საზოგადოების ჩართულობის გაზრდა ჰქვია გადაწყვეტილების მიღების პროცესში.

საქართველოს ეროვნული პლატფორმა
ტელ.: +995 32 293 11 28
მობ.: +995 570 10 44 90; +995 570 10 15 28
ელ-ფოსტა: np@ei-lat.ge
ვებგვერდი: eap-csf.ge